КъБР-м И ПАРПАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЭРЭ КЪЫДОК

2009 гъэм гъатхэпэм (мартым) и

хьагъыу зэрагъэпэщыну. Про-ектым ипкъ иткІэ апхуэдэу

ектым інікь иткіэ апхуэдэу кьоніі эпира турбазау цімху 4549-рэ зыші эхуэн ші зуз ящын хуейці. А псоми еврэ ме- луан 320,5-рэ текіуэдэну кьаб- жащи, проектыр ятьэзэшіа нэ- ужь, апхуэдия эхьшэр ильэс 16-м кърнубыдзу кьа1эрыхьэ- жынуш.

жынуш.

«Чиперазау» проектыр
пагьэзэшЛэну шЛыпГэр иджыпсту нэхъ шЛэгьэхуэбжьауэ
къагьэсэбэп шЛынальэхэм япэ-

кънгъэсэбэп щіыналъэхэм япэ-тьунэгъущ. Проектым хеубыдэ сыхьэт къэс ціыху 13500-рэ къезышэкіыну кіапсэ гъуэгу зэ-мыл1эужьыгъуу блы, псори зэхэту километр 23,21-рэ зи кіыхьагълыжэ къежэхып1эу 15,

хьэщІэщрэ турбазэу зыгьэп-сэхуакІуэ 5170-рэ зыщІэхуэн

Тхьэмахуэм тхуэ къыдокі

И уасэр соми 3-щ

ОЩыгъуэ пэкІу

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и чагралэхэр тыным и IyэхукIэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым и Указ

пэрыт Ізнатіэм щаіз ехъулізныгъэхэм икіи ил ндэрэ хьэлэлу зэрылажээм папщіз Къэбэрлей-Балъкъэр Республикэм и Щіыхь тхыльыр етын

Гадиевэ Зое Мурадин и пхъум - Шэрэдж муниципаль э районым щыщ Балъкъэр Ипщэ къуажэм Щэнкабээмкіэ и унэм и унафэщіым Нартыжь Хьэіишэт Мухътар и пхъум - «Налшык» жы

ООО-м и жыггъэкіым; ціэ лъапіэхэр яфіэщын

«Къзборявей Балькъэр Рефонцыя:
«Къзборявей Балькъэр Республикам
ціомъ зиіз и похутыр» цізра
Геляевъ Рамсър и пхъум - Налшык къалэм и
«Къалъ кпинико сымаржац №2- узаншатьор хъуманым
гожь муниципально јухупцалізм и дохутырым
окутыруным и ціыпіз администрацах узыншатьор хъуманыміз
и управленом и унасізаціям
«Къзбораей-Балъкъэр Республикам
узаншатьор хъуманыміз и зіраятам

«пьизовриен-ранівный республикам узынщать за тукунаньникі зи Нагатам щівка зиіз и лажьакіуз» цізр Анахаева Азачаз Къзмадижарый и пхум — Къзбэрдей-Балькьэр Республиком щыіз «Гигиенамрэ эпидемиоло гиемкі в цетру узыншать зр. экуманым елажь федераль на къзрал і уахущіапіам и къудамау Аруан районым щыізь и полотын рахъших мам.

дохутыр нэхъыщхъэм, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щэнхабзэмкіэ щыхь зиіэ и лэжьакіуэ» ціэр Щоджэнціыкіу Оксанэ Нурий и пхъум - Къэбэрдей-

Щыка зиго и Макемура и изум — Къзбардей-Балъкъэр Республикам и Архив къулькъум къзбардей-Балъкъэр Республикам и Архив къулькъум къзбардей-Балъкъэр Республикам и Сухукціалізхам и ужукціалізхам и ужукціалізхам и «Къзбардей-Балъкъэр Республикам ст. ъзкамитъзм-кта разражна в праводита и комприва Нагалья Шань вид и пажым «Барбач Хъм и щар зевъжь Къзбардей-Балькъэр Республикам ст. ъзкамитъзм-рал еджалізма Къзбардей-Балькъэр Республикам жуктарал-хам в литературамий и кафедрам и профессорым «Къзбардей-Балъкъэр Республикам и шівъх зиіз и зкономист» цізр Масленикова Валентина Михами и пхъум «Прохлад-на разранным финанскамий и управлена» муниципальна Ірхуціалізм къзпцататна» разражухузамий и къу-дамам и унафэцівм

Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президент КъАНОКЪУЭ Арсег 2003 г.эм гъатхэлэм и 6-м №29-И1

Гъатхэпэм и 3-м КъБР-м арифхэмкІэ и къэрал комитетым и коллегием и зэјущјэм щызэхалъхьэ-жащ нэгъабэ я лэжьы-гъэм кърикјуахэр, ап-

IУЭХУЩІАПІЭМ и унафаці Уэлджыр Жырасльэн и докладым зэрыщыжи- lamkiə, 2008 гьэм и кіэм электрокъарур къззыгьэсэбэп псоми папщіэ тарифы оэп псоми папиціэ тарифы-шіэхэр ягьэуващ. Къзбэр-дей-Балъкъэрым и ціыху-хэм щкьэкіз газым и розни-цэ уасэмрэ республикэм и хуабэ-энергетикэ комплек-сым къыхуаутышцым хуэ-зэмрэ езэлъырабгьуу ягъэ-белджылащ, муниципальнэ шіьнал-хэм пг-жипіз-ком. щІыналъэхэм псэупіэ-ком-мунальнэ іуэхутхьэбзэхэм щіатынур зэрыхъукіэ раіыгъащ.

хэхъуащ. Абы къалэхэм соми 2-рэ кІэпІейкІэ 15-рэ, къуажэхэм зы сомрэ кlэ-пlейкlэ 94-рэ щыхуозэ, электрокъарум хуэщіа унэ-хэм щыпсэухэм зы сомрэ кіэпіейкіз 51-рэ шіатынущ. Ахэр, Федерал Іуэхущіапізм Къэбэрдей-Балъкъэрым и ціыхухэм папщіз иубзышыхухэм папшіэ иўбэы- жыхлым проценти 5,2-кіз, машій дыдау зыйхунтым кіз, жапуэгыурм проценти 5,5- машій дыдау зыйхунтым кіз, жапуэгыурм проценти прокьарум и уасэр ид декен шхаязізші. Шыхухэм кьап-хобэп зекен шхаязізші. Шыхухэм кьапроцент 25-кіз шыххмур- гызсобэп газым и уасэр мы дем нуяз, ар ику ту кызрамы тым процент 16.1-кіз хэпромышлены предприять уту (процент 16.7-рэ) зэрых уруунуш, харуу хыхмау, натауунуш шыдажуейм нэхрэ зыбынатыхэм мы тазы ток жанажіз кахы жашушш.

сэхуак Іуэ 5170-рэ зыш Гэхуэн ш Быныр, Нобэ лажьэу шы Гэхьэш гэхээ ша Гэхьэш гэхээш Гахэхээрэ турбагэхээр хэтыжмэ, проектыр ягъэээш Гахэж, «Чиперазау» курортым зэуэ цыху 6292-м зыщагыэпсэ-хуфынуш, Курортыр кыш шы гэхраж гэхрах гэхраж гэхрах гэхрах гэх гэхрах гэхраж гэхр гэх гэхрах гэхрах гэхрах гэх гэх гэх гэх гэх ● Коллегиехэр

Езэгъырабгъуу ягъэбелджылы

дизкіэ, жэпуэгъуэм и 1-м ирихьэліэу проценти 6,2-

мы илъэсым газ уасэм хуэм-хуэмурэ хагъэхъуэну. Ар хуэмурэ хагъэхгээну. Ар ыхынгий узашхээшкэгүү ирагээкlуэкlынуш: шlышы эм проценти 8.8-кlэ, малы-жыбхым проценти 5.2-кlэ, кыр түүүү проценти 5.3-кlэ, кыр түүүү проценти 6.8-кlэ, А.8-кlэ. Абы шlыграухуар газ уасэм зэуэ элимы тамы гээсэбэл газым и уасэр мы гээсэбэл газым и уасэр мы гээсэбэл газым и уасэр мы гээсэбэл гар кээралым ину игу (процент 16,7-рэ) зэры-шыдэхүүсйн мэхърэ зыб-

шылэ блэкІам зы газ кубо-метрым хуазу ди республи-кэм и ціых хэм папшіэ кізухыу ягьзува уасэр ди гъунэгъу щіыналъэхэм шы-зекі уэхэм нэхърэ нэхъ мащіэш. Къапштэмэ, Къэ-бэрдей-балткы рым соми 2-рэ кізпіейкіз 18-рэ, Къэрэ-ней. Шэолуатым 2-рэ

нущ. Къыхалъхьа Іуэхугъуэхэр Къвкапъкъв Іузуктузухар запкъражи мы ипъэсым къвпацият къвленктор итъ-белджыла наужь, затест-сульта и правительством и Унафощіми и къудара ченов Ануар. Зајущіз наужьым прес-сиферени цратъжнузкіащ. КъБР-м Тарифхэмкіз и кърра комительн и такъ-

къэрал комитетым и ткьымада Уэлджыр Жыраспъэн, абы и къудаз Датчиве Сэфар, псзуп!э-коммунальнэ экомплексым и !уэхухэр зэк!элъызыгъак!уэ къудамэм и унафэш! Хуртуев Айша, административнэ управленэм и !зтащхъэм и правленэм и !зтащхъэм и правленам и !зтащхъэм и правленам и !зтащхъэм и натащхъэм и !моджая Анзор. равленэм и Ізтащхьэм и къзуадз Шоджэн Анзор, республикэм Ізжынгъэмрэ социальнэ зыружьынытъэм-кІз и министерствэм и де-партаментым и унафэщі Ксанаев Мухътар сымэ журналистхэм я упщірхэм «эмэл изаташ.

ХЬЭЖЫКЪАРЭ Алик

ЯмыгъэГэнхъуэ мылъкум и Бъектхэршагъэльагъуэдуней-«Гиэл щхъцантіэ» оовектур шагылыалуулунен-пео выставъзу Кани къвдум гылтулгум и 10 - 13-хум ще-ктуж кым къобрядей Балакъз-рым и инвестито проекту блы ящащ. Республикум ик!а деле-гацум и пашош КъБР-м и Пре-зилент Къвнокъуз Арсен, проектыр Канн къалэм ПРОЕКТХЭР ятеухуаг Щагъэлъагъцэ

Ізацкымахуэ льаго циліз «Че-гет», «Чиперазау», «Осеньти», «Эльбрую» курорт шіннальз-хэм зетъзужьыным, КъБР-м и къалащкъм дэт «Налшык» хьэщізцыр зэтъэпзирыжыным, Налшык къалэм Идарым и цізкіз щыіз узрамым пезупіз таблащія пихухузимы Шэдэу ар и лъэщагъым и процент 80-к1э къатъэсэбэпын яхуээф1э-к1ынуш, Мы проектым тек1уэ-дэну еврэ мелуан 324-м щ1итъур мази 181-м къриубыдэу къа1эилько шыб уэрамым пезуніб жэбэгшіб шыхуэрным, Шэрэдж пеым «Чуэл шхиуангіз» ГЭС-р тешібахыным. «Чегет» курорт шінапатьы жеть ужынымкіб проектым кысшіму 19500-рэ шыхобэр-кую підах урбора урбора жэкту бтім ужукуэлшіму, пыко-кысжжыліму 17, пеомі экму кинометр 25-м ноблать я кіц-катьным зарагарізініму. Про-

«Іуащхьэмахуэ» проектым и гугъу пщІымэ, а щІыналъэм гутъу пщцымэ, а щыналъэм зетъэужыным трагъя(удэли) евро мелуан 245.4-р мази 168-м кънглэжызжынуш. Европэм и щыгу иэхъ лъагэ дыдэм туриз-мэм и инфраструктурэ тэмэм щазэтрагъэувэн напшВэ, а шБы-пБэм кВапсэ гъуэгу зэмыл Буу-жызтъум сыхъэт къзс и Выху 13400-рэ зэрызекГуэн щаукъу-лини хуейц. Псори зэхуту кидиин хуейщ. Псори зэхэту ки-лометр 24-м щІигъу я кІыхьагъыу мыбы щыхашь къежэхып Іэ гъуэгу пщык Іузым сыхьэт къэс ц Іыху 2725-м зыхуэфащэ Іуэхутхьэбзэхэр цы-хуащІэнущ. Къэгъэлъэгъуап-хъэщ бгы лыжэмкІэ нэхъ ерыщхэм мы проектым хиубыдэ Га рабаши мылджейм илъэс псом кънщажыхь зэрыхъунур. «Эльбрус» турист щІынальэм и хьэ-шІэшхэр ятешІыхьаш пІыху

шібэшхэр ягещівыхващ цімху 3240-рэ зэрышідэсынум. Проект нэхъ хэ1этык1ащ «Юсеньги» курорт щіынальзя зетъэужьным тещількар. Абы щаукъуэдинну к1апсэ грузтуу бтэму, псори зэхэту ки-лометр 35,9-рэ зи к1ыхьагъ лыжэ къежэхыпІзу 19-м сыхьэт къэс цІыху 20600-рэ щызэбквэг циму 20000-рэ щызэб-лэк Івнущ. Мы проектыр гъз-зэщЭным трагьэк Іуэдэну еврэ мелуан 411,5-р мази 192-м къри-убъдзу къв Гэрыхъэжыну къвб-жаш.

жащ.
«Налшык» хьэщІэщыр ва-гьуи 4 - 5 зытетхэм я фІагьым нагъэсыну икІи абы и фІы-щІэкІэ политикэ, щэнхабзэ, экономикэ зэхуэсышхуэхэм хэт-хэм я екГуэлГапГэ ящГыну я мулам кектуэлыш экцияну я му-радці, Проектым кызаэрыщы-гъэльэгъуамкІэ, абы цІыху 240 - 270-рэ щІэхуэу зэрагъэлэщы-жын папшІэ трагь экІуэдэну еврэ мелуан 14,7-р мазэ 96-м

ТТК-Кавкая компаниер шјатъжкъуви къращ Напшык цыши, илъскит ја и ньбжь Гъугунокъур Даянь изгъузаці къраявым щагъзжэзыра электрокардиостимулятор компания ильсит къуау ымылькукіз защіетьакъуз зи кур узу къльтыху сабийхом драјялькъужом. 2008 гъзм да заму 1омалсыма лъвапахар къвжуащахуащ куранодар крыхуащахуащ куранодар драгодар операца угукъушини куранодар операца гугъушини куранодар операца угукъушини куранодар угъхъмуранодар угъхъмуранод ловэ Лизэ. I I к-кавказыны л ахъшэк з операцэ гугъу ящ ащ Краснодар крайм хы-хьэ Платнировская станицэм шыпсэу Клыков Андрюшэрэ



Гъунапкъэм щхьэдох

Китайм и посольствэу Вамятаим и посольствэу Ва-шингтон шыізм кьызэ-ригээльагьуэмкіэ, США-м и ВМС-м шыш кхьухьым кьэ-рал гьунапкьэр кышызэпи-улаш Ипшэ-Китай тенджы-зым.

эшль Абы къикlа къаугъэм Ки-тайм и кхъухьи 5 хэтащ. Пентагон зэрыжиlамкlэ, Пекин и кхъухьитхур США-м и военнэ

кохуматилу США-м и всения кохуматилу США-м и всения кохуматилу США-м и всения кохуматилу получату получату кутанду а люжьыть хэху Рипцы-китай тенджызым щригъз-ндуждырт. США-м Китайр кызкурты дажды тумацыну, адажда зэхмя пщы хумацыну живци. Ауэ Китайм къельзат у и къэрал тъунапкъэм США-м и кохухьым къвзэли-

жынуш, Налшык къалэ Идарым и цІэкІэ щыІ э уэрамым тращІы-хьыну псаупІэ хьэблэм ику иту метр зэбгъузэнатІэ 72-рэ хъу фэтэру 2500-рэ хэтынущ, А проектыр гъззэщ Ізным текІуэдэну еврэ мелуан 92,1-р маз: 59-м къриубыдэу къилэжьыжы-

мкъриуоыд», щ. Мегаватт 71,5-рэ и лъз-ти щытынущ Шэрэдж тыну «Гуэл метаватт..., щагъму щ Шэрэдж псым тращімхьыну «Гуэл щхъуантіэ» ГЭС-м. Абы тра-гьэкіуэдэну еврэ мелуан 92,8-р илъэс 13-м къриубыдэу къаіз-

рыхьэжынущ. КъБР-м и инвестицэ проект хэр Канн къалэм иджы еп хэр канн кьалэм иджы еп-лапэрэ шага-разагауэ. Иджы-рей зэхуэсышхуэм хэтыну рес-ирбликэм и наразагара хэтын урс-рас иджэрсыгъуэр да хономихэм и инвестирэхэр къыхуэшіэтгэуіуэнырш, архи-тектурэмэр кьалэхэр ухуэ-нымкіэ иджырей технологие пэрытхэм щыгъуаээ зышіы-нырш, ди инвестицэ проект пэнырщ, ди инвестицэ проект пэ-рытхэр нэгъуэщI къэралхэм я Ізщіагьэліхэм я пащхьэ иль-

ынырщ. КъБР-м и Президентыр зи пашэделегацэм хэту Канн къа-лэм кІуащ КъБР-м и Прави-тельствэм и Унафэщіми и япэ къуэдээ Тхьэзэпльыж Мурат, КъБР-м экономикэ зыужы-КъБР-м экономикэ зыужы-ныгъэмрэ сатумкІэ и министр Мусуков Алий, КъБР-м ухуэ-ныгъэмрэ архитектурэмкІэ и ный тэмрэ архитектурэмій э и министр АфэшІагьуэ Миханл, КъБР-м промышленностымкіз, гъзсыныпхъз-энергетикэ комплексыміз, псэупІз-коммунальнэ хозяйствэмкіз и министр Уянаев Кязим, КъБР-м инвестицэхэмрэ зыужьыны-гъэмкІэ и агентствэм и гене-ральнэ директор Махуэ Тимур

СЫМЭ.

КъБР-м и Президентымрэ

Правительствэмрэ
я пресс-Іуэхуціаніэ.

папщІэ

илъзсищ зи ныбжь Разновен-ка Викара (Ростов областым жыхва Зерноград къала). Гъузгунскъуа Даянз опера-ца щащищ РАМН-м Гу-пъы-тууз хирургиемк1в и щізныгъз центру Бакуревым и цізр зе-зыхъзм. Ар сымаджащым къщізівльжащ, сайми и узыншагъэр зэтеувэжащ, ----

• Псапэ Сабийхэм

ПсэупІэхэр зэрагъэпэщыж

удауэ икlи ар зэрыхуимыдэнум трегъэчыныхь.

Палестинэр зэгуроlуэж

Палестинэм и парт зэмы-лізужьыгъуэхэр Каир щызэ-хуэсащ, льэпкь зэгурыіуэныгъэм и правительствэ къы-зэгъэпэщыным теухуауэ зэп-<u>сэльэн папшіэ.</u> А къэралым властыр

А къэралым власты ХАМАС-м зэрыщиубыдрэ ФАТХ-мрэ ХАМАС-мрэ пщы гъуэ зэримыгъахуэу зэны къуэкъу хъуахэщ. Иджы я му радщ, нэгъуэщ! парт нэхи цыкlyy 10 хуэдизи хыхъзу шыкнуу 10 куэдияи жыхьэу, правительствэ зэгуэт кьызэрагьэлэшыну. А зэlущ!эм хэтхэм я lуэху кьехьул!энымк!э ехьуэхьуу захуигьэзащ Мысырым кьэрал шіыб lуэхуэмк!э и министр Ахьмэд Абул Гейтрэ Жэрэип кьэралхэм я Лигэм и унафэщ! Амр Мусэрэ.

Литвам лэжьыгъэмкіэ и ралым и президент хэхы-



Апхуэдэ унафэ партым и советым кънштащ. Илжы Литвам и президент къулыкъм зыхратъэхыну ціьхубэнцым зыкоатъэхыну ціьхубэнцым зыкоатъэхыну пасу кънжават хэхнныгъэхэм зэрыхэтынур. Литвам и президентыр хажнуш туриту эзхэтъэка



◆Терроризмэм ІзшІэкІуэ-дахэм я фэепльыр Европарм англымані. Ар Европарма ментым и жэрдэмкіз ягьзу-ваш. 2004 гьэм гьатхэлэм и 11-м Мадрири дылэжьа терак-тым хэкіўэдахэм я фэепльу ягьзуваш. А махуэм яукіа ціыхун 191-рэ, 1800-р уІэгьэ хъуат.

щкьжуэ ээрыхьум теулуе ,... фэр. ФИльэси 10 и пэкіэ Урысей Федерацэм Із віціпдзащ Киотэ протоколым. Ар дунейр хъумэным ехьэліауэ щыіэ щы-хьэт тхыілжэм ящыщу нэхь

кьэт тхыльхэм иншину льапіэ дыдэш, ф1ьатхэлэм и 11 - 12-хэм Санкт-Петербург шызэіу-шіэнуц СНГ-м хыхьэ кьэрал-хэм я Межпарламент ассамб-леер. Ахэр тепсэльхынущ эмономикэмрэ финансхэмрэ

леер. Ахэр тепсэльхыынущ экономикэмрэ финансхэмрэ япыщlа lуэхугъуэхэм. ◆Гъатхэпэм и 11 - 12-хэм Къэзахъстаным щекlуэкlынущ Астана и 2-нэ экономикэ фо-

рум. ◆1991 гъэм «Ленин гъуэгу» газетым и ц!эр «Адыгэ пса-

газетым и ціэр «Адыгэ пса-льэ»-кіз якуэжащ ФДыгъэр къыщіэкіащ сы-къти 6-рэ дакынкьэ 27-к куухьэжынущ сыкьэт 18-рэ дакынкы 6-м. ФМахуэм и кіыхыагыщ сыкьэт 11-рэ дакьикьэ 39-рэ.

— Лъэпкъ Іущыгъэ: Шы сакъ хьэ къедзакъэркъым.



А махуэр зэи ящыгъупщэнукъым

«ПСЭУПІЭХЭМ я унащ-эхэр, бжьамийхэр зэтхъуэ-

Гъатхэпэм и 8-р мах уэ уфат, дыгъэншэт, ди къуэш балькъэрхэм я шыгъуэ элкум мадхэм уда гъэгъахэр бгъэдалжы балькъэр зыкъыдишыме шкых. Ильос 65-кl уэзынгэбахэм, илтературэм и льабкээр зыкътэйльла Мејобидьжа», зи льахэм зальмытьзкі виратьсякаух, камышым и фэеплым. Тожкаух, камышым и фэеллым. Абы и ужыкы Мемориал музейм и унафэш тым, и пшыат и шыхумизэхэм теммебэ Фаризэт кызэхуэсахэм ярегъэтым, и пшыат и шыхумизэх эз уучыныг хэхэм, республикэм ис дамы за угуысжахэм, и цыху пэрытхэм ятеухуа часкложиджэр, дафтэрхэр, сурэтхэр, сурэтхэр

иджыблагъэ щызэрагъэпэ-щыжащ.

Искандер

АБХЪАЗ. <u>Искандер Фа</u> иджыблагьэ ехъуэхъуащ.

можношею схерукувани.
«УУРКІЭ догушку», бжьо-хэр дэнэ шІынін шынху-до1ят. Ткьэшкуэми фІы-укуронім пішно», - ды-укуронім вішно», - ды-дом я хкурахум.
Фіну къздтьяківськыніци, тхакіуэниху Искандер Фа-зиль СССР-мрэ УФ-мрэ я Къздая сактратум в пау-

Къэрал саугъэтхэм я лау-реатщ, РАЕН-м и акаде-микщ, «Хэкум и пащхъэм щи1э фІыщІэхэм папщІэ» щи1э фІьщГэхэм паппц1э» орденым и етІчанэ, ещанэ, Абхьазым «ЩІьхърэ ФІь-щ1эрэ» орденым и езанэ нагъьщэхэр къратащ, иэ-гъуэщ дамыгъэ куэди и1эш.

хыххр, бжымийхэр эйххуэ-кlaш, Лэккыльтахм сом сы кlaш, Лэккыльтахм сом сы кlaш, Лэккыльтахм сом кlaш, Бакыльтахм сом цышу менуум 16-р кы-по болжетим, менуан 16-р кы-по болжетим, менуан 16-р кы-по болжетим, менуан 16-р кы-по-дылжыш, Илжыпсту чар-по-дылжыш, Илжыпсту чар-дары үнэхэм кыалыкаш, Абы текіулуну ахышэр кыабжэ, - жиlаш Черкесек къалэ администрацэм и лэжьакІуэ Старовойтов Ва-«Си бзэ - си псэ,

си дуней» АДЫГЕЙ. *Лъэпкъыбзэм и*

МЕЙКЪУАПЭ къалэ МЕИКЪУАПЭ къвлэ ад-министрация и пресс-Јуху-шłапіэм къвлэритамкі, зо-къззэхуря къвлэритьэпэ-щащ къвлэ администрацэм егъзджэвить-змкі и 1эна-тіэм. Зэпеуэм хтащ курыт джапізхэм я командэ 11. Зэклээхуум нају кънщіащ джапізхэм ж командэ 11. Зэклээхуум наук сраз-ризкамфіу изиціяхуя. «Си 639 - си псэ, си дуней» зэклээхуум щытек/уахэр саутьэтухми, д, дипломхэм-кі ягьэпэжащ.

----Совет Нэхъыщхьэм къищтащ СССР-м къыхэкlыу къэрал щхьэхуэ зэрыхьум теухуа уна-

• Хабзэ ЦІыхухэр хагъэгъуазэ

шэджэмокъуэ му

Къэбэрдей-Балькъэрым шолажьэ къэралым къы-щыдагъэк! законхэм ц!ыхухэр шыхагьэгьуазэ центр-хэр. Абыхэм я фІыгьэкІэ федеральнэ законодатель-ствэм, апхуэдэу Урысейм и ынальэ псоми, ди респуб ликэри яхэту, щагъэув хаб-зэхэм шыгъуазэ захуэпцІыфынущ.

ЦЕНТРХЭР щолажь: Къзбэрдей-Балъкъэр къз-рал университетым, Нал-шык къалэм и Главпочтам-тым и интернет-кафем, рес-публикэм и район почтамт-хэм, КъБР-м и лъэпкъ биб-лиотекэм.

А центрхэм я фондхэр зэ-пымыууэ къагъэщГэращГэ: пымыууэ къагъэщіэращіз къэрал органхэм іщіэншэу абыхэм Ізрагъэхьэ федеральнэ, щіыналъэ законжур, хабээ и лъзныкъуміз мыхьэн эиіэ нэгъуэщі ведомства дафтэрхэр. Хабээм хэзыгьэгъуага

центрхэр къызэрагъэпэ-щащ «информацэр псоми ейщ» урысей программэр зэрагъэзащІэм тету. А про-ектыр ЮНЕСКО-м и гъусэу Урысейм и федеральна ІуэхущІапІэ псоми пха-гьэкІ. Конституцэм цІыхухэм къарит къэрал хуиты-ныгъэр къагъэсэбэпыфын папщІэ.

тапщ1э. А лэжьыгъэм кърикІуахэм мыхынышхуя яЗу къальытащ УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым и Къррал Думэм и УнафэщБым и деж щы1э ЩІэныгъэ-эксперт советым, ЮНЕСКО-м и межправительства советым.

хьэныгъэ куэдым.
Республикэм нэхъыбэ щыхъунущ зи гугъу тщІы центрхэм хуэдэхэр.

●Футболым теухуауэ

Фыдогъэблагъэ!

Хабзэ зэрыхъуащи, Уры-ей Федерацэм футболен Федерацэ», футсы нымкіэ и премьер-лигэм и нэхьэзэхуэр щіидзэн и пэ къихуэу «Спартак-Нал-шык»-м и унафэщіхэмрэ приболистхэмрэ ди коман-

шык-м и унафэщихэмрэ футболистхэмрэ ди коман-дэм къыдэщіхэм яіущіэ-нущ. Зэіущіэр гьатхэпэм и 12-м щекіуэківнущ Профсоюз-хэм я Уардэунэм. Шышім-дээнур сыхьэт 17-рэ да-къйкэ 30-рш. Пщіэншэу

● Къэрал статистикэмкіэ федеральнэ іэнатіэм и щіынальэ іуэхущіапіэу Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щыіэм къет

2008 гъэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и1а социально-экономикэ щытык1эр

	2008 гъэм	2007 гъзм ельытауэ,	2006 гъэм елъытауэ,
		2008 гъзм процент	2007 гъзм процент
Промышленностым и лэжьыгъэр		108,7	106,6
Мэкъумэш хозяйствэм и продукцэр, сом мелуан	19475,7	114,0	108,3
Автомобиль транспорткІэ хьэльэў ягъэІэпхъуар, тонн-километр мелуан	158,7	129,1	102,3
Розницэ сатур, сом мелуан	47872.8	117.0	116.4
ЦІыхухэм пщІэкІэ Іуэхутхьэбзэу хуащІар, сом мелуан	10751,1	101,4	101,9
Капитал нэхъыщхьэм инвестицэу къыхалъхьар, сом мелуан «Ухуэ- ныгъэ» лэжьыгъэ лІэужьыгъуэкіэ зэфІагъэкІар, сом мелуан	13912,1	87,7	173,4
ПсэупІэ унэу хьэзыр ящІар, метр зэбгъузэнатІэ мин	6193.7	113.4	121.0
ЩэхуакІуэ уасэхэр зэрыхъуар, процент	245,2	103,4	103,4
Промышленностым и товархэр къыщІэзыгъэкІхэм ягъэува уасэхэр, процент	116,1	115,9	107,9
ИпэжыпІэкІэ къышІэкІым тешІыхьауэ ахыцэ хэхъуэр	103.9	111.7	112.8
Ику иту зы лэжьакІуэм хуатха мазэ лэжьапщІэр (хьэрычэт Іуэху	-	115,0	120,6
мыин зезыхьэ ІэнатІэхэри хэту)		7	
номинальнэу	9503,5	131,0	123,3
ипэжыпІэкІэ къыщІэкІым тещІыхьауэ	- '	113.0	114.3
Организацэ инхэм, курытхэм ику иту щылэжьа цІыху бжыгъэр	129,2	99,1	99,7
(хьэрычэт Іуэху мыиным и субъектхэр хэмыту) цІыху мин Лъэхъэнэм и кІэм ирихьэлІэу лэжьапІэ ямыІэу официальнэу ятха- хэм я бжыгъэр, цІыху мин	23,7	78,9	91,4

2009 гъэм щІышылэм и 1-м ирихьэл Эу Къэбэрдей-Балькъэр-статым и Статистикэ регистрым организацэу, абыхэм я фили-

статым и Статистик» регистрым городого, замхим фарма дородого долж кърпуовадуу мжкумош организацихми азу е а БиатЪ пытаджомускауз 11692-рэ иташ, Статистик» регистрым и гора организацихми в захуэдитым шингур мжкумош козяйством, шак/у Јухуум, мэз козяйством в Тора (2007 гъм» процент 14,9 жум мэз мозяйством и БиатЪзмо (процент 10,9-5), сървем етажъ БиатЪзмо (13-р) (2007 гъм» процент 14,9-7) казмана з БиатЪзмо (процент 13,9-7) сървем етажъ БиатЪзмо (13-р) (2007 гъм» процент 13,9-7) сървем етажъ БиатЪзмо (13-р) сървем етажър (13-р) сървем (13-р) сървем (14-р) сървем

ницэ сатум, автотранспортыр, мотоциклхэр, унагъуэ хі шыпхэр, цІыхум езым и щхьэкІэ къигъэсэбэп Іэмэпсымз

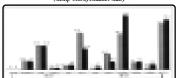
пынкув, цімум евам ін цімум умум умум ін хозяйствум, цімум рантізм (процент 18,4-ру) мужумумі хозяйствум, цімум умум ін цімум евам ін цімум умум ін цімум ін цімум евам ін цімум і

м. ЩІым щІэлъ хъугъуэфІыгъуэхэр къыщІэзых ІэнатІэм ру-ауэ щымыт материалу ягъэхьэзырым и куэдагъыр нэгъабэ хуэдизу къэнащ. Хуабэ энергиеу къалэжьым зэрыкІэрыхуам къыхэкІыу «элек-

дуаюэ энергиеу къватжыми зэрыкизрыхуам къмхикыу «элект-трокъвдур, газар, пезар къзгъжвыныр, акър тегулигиныр» да-жылтьэ дізужылтууму процент 97,5-м несу кізрыхуащ. Мыльку изкъмщикхуму кымхальку напестицухур. 2008 гг.м кърнубьідуу мыльку ізухьніцкаму къмхалька инвестицуу сом метуан 13912, 1-ру кагаться-брапац, ар 2007 гъзм и апхуудо лъжкъ-им ельытауэ процент 87,7-рэ мэхіу.

Пезупју ухузныр, 2008 гъзм псори зэхэту метр зэбгъузэнат1э мин 245,5-рэ къик1ыу фэтэр 1985-рэ хьэзыр ящ1аш. 2007 гъзм елъытауэ ар проценти 3,4-кІэ нэхъыбэщ. Муниципальнэ щІынальэхэм я гъэзэщІакІуэ властым и органхэм къызэратымк Іэ, метр зэбгъузэнат Іэ мин 206,7-рэ е псэуп Іэу ятам и пр цент 84,3-р зыщ Іар уней ухуэныгъэ езыгъэк Іуэк Іахэрщ.

ПсэупІэ унэу яухуэм зэрыхэхьуэр (метр зэбгьузэнатІэ мин)



Производством нышіа объектхом ящьящу 2008 гьом лажьоу зутЬянщані щіым тет спутник станцу зы, связым и радиотель-фон станцу номер мин 18,57-ро зиї, номер мини 4,54-ро АГС, связым и кабель линоу изгъузиц къалихом япыщіахом-шащу кизомерти 10, кизоваят 35-110 льящать зий-энесторать щышу километри 10, киловатт 35-110 льэщагь энгэ элсэгрэннэ километри 8,7-рэ.
Социальнэ-шэнхабээ ІзнатІзм и объектхэм ящыщу хьэзыр

на объектьм янами культам и объектьм янами клозар янира ятали курыт инзывать за пратьствуут Тухуунгангру янар у янами курыт инзывать за пратьствуут Тухуунгангру еджакру 2161-рэ занигахуэн, за изкол штэтгахуэн махгуум налууж за налуун за нахол штэтгах эн захич налуу за у захуунгангру хухуунгангру хухуунгангру хухуунгангру хухуунгангру хухуунгангру хухуунгангру хухуунгангру хухуунгангру хухуунгангру захуунгангру захуу

рэ зи пээшагъ ящіащ. Ухууника з ражынгър, «Ухууныгъ» «Плужынгърм хиубыдлуу 200 г. Бол морм менуми 615. г. рэ и уаса з ражынгъ е 2007 г. см енго Кънгъральнатмий, эмекуми продукци кългылиза пеоми епом гъм мъкуминхънізу къракъъліанисом менуан 19475. г. рэ и уаса е 200 г. тъм меньтару і процент 11 14-рэ.

е 2007 гъзм ельытауэ проценти 114-рэ.Къзвытажава/в тещівальнауь къншитам, мжъумэш продукцэм и процент 16-р мжъумэш организанхэм, процент 56-р ціыху шхьэхуэхэм къызэрагьэлэща хозяйствухэм, процент 28-р мжъумэшыщіэ (фермер) хозяйствухмур шхьэзакэр хыричэт

лэжьакІулэхэмрэ кърахьэл!ащ. Блэк!а адрей ильэсым ельытауэ республикэм и мэкьумэшы щІэхэм 2008 гъэм гъавэу, джэшхэкІыу, сэхурану, хадэхэкІыу нэхъыбэ, кІэртІофу нэхъ мащІэ кърахьэлІащ.

Псори эхэтугьавау кърахьэлIар ягьжьэбэа нэужь, тонн мин 671,7-рэ хьуапі, 2007 гьэм ельытауэ ар процент 53-кВ изукы-бэш. Сэхурану псори эхэтут онн мин 34.2-рэ с хуэди 2,1-кВ ияхьыбэ, хадэхэкIыу тонн мин 296,5-рэ е проценти 6,7-кВ изухы-

бэ Іуахыжащ. Гъавэм и зэхуэдитІым щІигъур (процент 54,8-р), сэхураным зэхуэдитІым щІигъур (процент 57,9-р) фермерхэмрэ щхьэзакъуэ хьэрычэт лэжьакІуэхэмрэ, кІэртІофым и нэхъыбапІэр (процент лагунг тэжвыктуулгырг, ктэр гоорын плажымангар (процент 79-р) цІвлухом кызгэрагьэлэша хозяйствэхэм кърахьэлГэжащу хадэхжІым щышу процент 44-р фермерхэмрэ щхызэакъэр хьэ-рычэт лэжьакГуэхэмрэ, процент 44,7-р цІвлухэм кы-зэрагьэлэща хозяйствэхэм къалэжьащ, Хозяйствэ лІзужыптьуэ псоми кърахъэлIа гъавэм и процент 43,8-р, сэхураным и процент 42-р, кІэртІофым и проценти 2,8-р, хадэхэкІым и процент

11.3-р. калыплакаар меккумені организаціхоріц. 10 н. а 19ужывтур 18 жывіка хода бематьом 2009 гьом шімішыпатом и 1-м приклопіду республиком и козяйство пооми шыхожумаці имін быльмым ранн 228.3-рэ, абы шыціу жэмхэр мини 103,7-рэ, кажуэр мин 34,8-рэ, мэлклорэ бжэнхэмрэ мин 289,5-

рэ хъуащ. ЦІвкухэм я уней щІапГэхэм шаГыгъщ былымым и процент 81,9-р, жэмхэм я процент 86,5-р, кхъуэм я процент 32-р, мэлхэм-рэ бжэнхэмрэ я процент 76,6-р.

2008 гъэм кърнубыдэу мэкъумэш организацэхэм я былымым процент 1,3-рэ (2007 гъэм - процент 1,4-рэ), кхъуэм проценти 7,2р5 (2007 гъэм проценти 6,5-рэ), мэлхэмрэ бжэнхэмрэ процент 1,3-рэ (2007 гъэм процент 1,8-рэ) хэлЫклаш, ШТэжейгу хълыс дэхуэр къвпштэмэ (Јэшу 100-м ятешПыхачэ), шкТэхм я бжыгт-эм зихъуэжакъым, кэхуэ шырхэр процент 11,7-к15, щынэхэмрэ чышТхэмрэ процент 50,9-к19 лэхымбэ хэдэш,

	2008 гъэм и щІышылэ - фокІадэ мазэхэм		
	тонн мин	2007 гъэм елъытауэ, проценткІэ	2006 гъэм елъытауэ 2007 гъэм процентк Зэрыхъуу щытар
Лыуэ (яукІын шхьэкІэ, псэу-	59,1	108,4	117,6
уэ шэчауэ) Шэуэ Д жэдыкІэу, мелуан	312,0 151,6	105,3 109,7	109,6 112,1

Уней щап1эхэр зезыхыэ цІмхухэм лым и процент 64,6-р, гы-шым и процент 87,7-р, джэдык1эм и процент 88,8-р, мжкумэпшый (фермер) хозяйствэхмэр джэзаккуэ хыр-чэтыш1эхмэр лым и процент 20,4-р, гызшым и проценти 5,3-р, джэдыкИэм и проценти 3,7-р кызлажыди. Мэкумэш организацохэм Іэщымрэ джэдкьазымрэ кыппах

хороди х

219-м и пізміз.
Абы яго ита надзосым едънтару, 2008 гъзм и кізм Ізшыр Іусынхльжі къказуражто-попіцар няж зэкізльамымігуу під-тапі. 2008 гъзм підмішалум и 1-м прикльзі уз за ізщам тецівальаух хозяйствухм Іусынхль санинну центиери 9,4-р аймау, 2009 гъзм підмішальям и 1-м аў зэраждуар центиери 8,8-

Коммерческэ хьэльэхэр автотранспорткіэ къезышэкі органи-

кърашъкіаш, Пеоми къягъсебоп пассажир автомобиль гранс-портым из эбімы ра пасажирь-кипометр менуан 614.7-м насаш, КъБР-и и МВД-и и УГИБДД-и къмгэритамкіз, автомобиль гърутухум, жылагъухуми у уэрамуми автогранепортым пышілуу къмшакъу шіэшхъухум якіэрыхуящ, Апхуэдэ къххукжанцу 2008 гъм Туг-рэ ятали, ар 2007 гъм епънтауу проценти 9,4-кіз нэхъ машіэш. Гъуэгухэм цімху 213-рэ цыхукіуради.

шыхжүкулдаш. Республикум связьмикіз и организацухум 2008 гъзм Рухуукхьбиу зэфіагьжіар сом менуна 2789,5-рэ и уасэ ххууу кальзыть А. жажылгэр иджынегу эскіуу засхэм ятешіныхту 2007 гьзм епльытых, процент 17,9-кіз изжыбош. Связьми 17,9хуутхьбээ псоми яніширу шіахухум худашіар сом менуап том съвзем сильным, процент 11,7-813 ИЗХЪМОЗИ, С. ВЯЗЫМ И ТОЗУХТАЛОЗЯ посмы извания и шахухми удаши и плож мелуан 23 П. 3-ра и удаето жене достой и практум удаши и плож хольче спъвствително и практум удаето и плож удаето и плож менуан пъзухми удаето и пред прецент 0,1-ра зъръщиятум ра засхъм а пълужъния кърнубыдру процент 0,1-ра зъръщиятум ра базатъм кърнубыдру процент 3-ра и пред практум удаето и пред пред пред пред практум у себух вани, да къзызхужа пра и даето и даето и пред практум у себух вани, да къзызхужа пра и даето и даето и пред практум у себух вани, да къзызхужа пра и даето и даето и пред практум у себух ва удаето и пред пред практум у себух ва удаето и пред практум и процент 17-км и пъматум и пъматум

Розницэ сатум и процент 54-м нэблагъэр хьэпшыпхэр, ерыс къыпхъэхэр зэхэмыхьэу щащэ, апхуэдэу хьэпшыпхэрг

мыні яеімкісмэр кмынту) Іужуткі-эбээ псоміі я процент 72,6-рэзфіагьжів жітей какантум дря 1340,5-рэ і уасэ ящіащі. Унатъу Іухуткі-эбэру сом менуані 1340,5-рэ і уасэ ящіащі, ясіму засяжи ятешімкам за каншітэм, ар 2007 гізме яньатауэ процент 1,1-кіз ійжь машіэні, Пшізкіз ялжав Іухуткіз-эбэ псо-мія ящімці процент 12,5-ру унатъу Іухуткіз-эбэхэріп. Урысей Федерацым ісом хумыдду, Кіз-эбэрдей Балткь-ірэмі 2008 гізмі щайххіхуаці повіярхумру Іухуткіз-эбэххуарі у уас-хм. Зэрышыту къншітэм, 2004 гізм кърнубьдду уасхмі про-центі 16,1-м ногу заітэмі. Мыблеж къншіят-эльтотуанхізмі центі 16,1-м ногу заітэмі. Мыблеж къншіят-эльтотуанхізмі серінті 16,0-м тарифор процент 20,3-кіз кыхарайтар. Ерысскыткуар процент 17,6-кіз, ерыскыхакізмі шымыт то-вархор проценті 10,6-кіз інж. ліканіз хкраш. Цітьські містрім былу ерьексыктокіхмі пецактымы жі-джішкукіхм, кізміктім, дымі, бітэжім, тецактымы кі-джішкукіхм, кізміктім, дыміктуам, мабінетамі, тецактымы кі-даріным, шылтум, фоншіт-ум, мабінетамі, фарм. Ерысскыткууу цымыт товару закізтьыпільсям ящімці інть-ражнізміх уасумістру інжі, паліз хуращ цітеве, гізськівніміх-эр, печатым і продуктір, лізіліздуе, гіапітереер, іовелір хізі-шыккух хушкухузор, шытымі зіучанукур, гранткізшій, зауа-жымцій музіулушімать зуміцімать мітеріальтур,

унэльащІэхэр, щыгъыныр, тутыныр. ЦІыхухэм пщІэкІэ хуащІэ Туэхутхьэбзэхэм ящыщу зи уасэхэмэр тарифхэмэн нихэлэх кааБэтахэм хохьэ егьэдхэныгьэм, пассажир транспортым, унагьуэ Јузухухэм, псэулГэ-коммунальнэ хозяйствэм, узыншагьэр егьэфІэкІуэнымрэ узыншагьэр зэтегьэў узынымрэ япыщІа Іузхутхьобээхэр.

Япэхэми хуэдэу, 2008 гъэми республикэм и экономикэр зы-хэта гүгъүехьхэм ящыщц **шІыхуэхэм я Іуэхур.** 2009 гъэм хэта гугэуехкэхм яниншц шімхуххм я гухур, 2009 г-юм пішнишлям ін мірикалізі, страхової организацум робикляму хумыту, организацу нішхм, курытхум къалэн защиційнам жамый ін курытхум къалэн защиційнам жамый курытхум курытхум ро е шімхуу псоми я процент 19.3-ру хмуу піштаці, зі шімнішжитуу підатлар ініш шімхуу процент 91.8-ру, банкум к кредитумиру заемхумий шімхуу процент 19.8-ру махіу.
Зи пішнишжитуу підатлі рікці кредитор шімхуу 2008 г-ю мі кум сум мерані заемхумій за міжні міжні міжні міжні за міжні за

и к1м сом менуан 3080,9-ро цы/аш, Зл пшыныжыгту» пПалтэр (про-ика кредитор шІыху) псоми в эзхудитимы изблагъро (про-цент 49-р) къмкуратъвша продукцим, пратъзица ляжытгэххмэр Јухууткъбэхжмэр з уасххим шышу къленарш. За имыныжытгэх илалэр ика дебитор шІыхуу 2008 гъм Шышылгы и 1-н ирикъл-пру сом менуани 2083, 3-ро шылаца, За шымы менуа и 1-н ирикъл-пру ика дебитор шІыхуэр къван шТатху» шымы 190 (процент 93-2-р) куратъзша говархум, ухащій алжыгьэхэмрэ Іуэхутхьэбзэхэмрэ я уасэу щэхуакІуэхэм къра жахэрш.

жахории.

Лэжаапијар тынымкіз къмтехуа, зи пшыныжытьуэ піальор икіа шімхуэр (организацэхэм къмзэратымкіз) 2008 гъзы підшашлаги и 1-и ириклалізу сом менуани 5,6-рэ хмуэр шільташ, 2008 гъзы дыгъзгызазум 1-м ятенъвы етьытауэ ар сом менуани 3,3-ж1 е хузы (2-4-к1) ихъмыбаці.

Бюджетым и Биатіз зэмылізужынтьуэхум къмхжіму и зэ-

маным ахышэ къызэрамыутІыпшам папшІэ, зи пшыныжыгъуэ пІалъэр благъэкІа шІыхуэхэр 2009 гъэм шІышылэм и 1-м

ирихьэлІзу щыІакъым. ЛэжьапщІэмкІз зи пшыныжыгъуэ пІалъэхэр икіауэ щыІэ



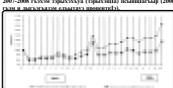
Цыхухэм псори зэхэту къв!эрыхьэ ахьшэ хэхьуэр нэхьыбэ ъуаш, 2008 гьэм ар сом мелуан 94366,7-м нэсащ икіи блэк!а льэсым и апхуэдэ льэхьэнэм ельытауэ процент 32,8-к!э нэхьы-

щ. КъышІэкІым тешІыхьауэ къапщтэмэ, ахъшэ хэхъуэхэр КънщІзкІмм тещІмхьауэ къппщтэмэ, альшэ дэлвуэл, (фізкІмпІз зиммІз платежхэр хагъокІауэ, щэхуакІуэ уасэхэ зэрызахъуэжыр къэльнгауэ) процент 15-кІз нэхьыбэ хъращ Хэхьуэ ц цыхухэм къа Гэрыхаар сом мелуан 20158,1-к1э г бэщ ахьшэу а зэманым къагъэсэбэпам нэхърэ.

Социальнэ ахышэр хэмыгу, 2008 гъэм (хьэрычэт Іуэху мыным и ІэнатІэри хиубыдэу) лэжьак**іуэхэм ику иту хуатха ула**хуэр сом 9503,5-м нэсащ икІи 2007 гъэм ельытауэ процент 31 кІз нэхьыбэ хъуащ. КъыщІэкІым тещІыхьауэ къапіцтэмэ, ку

рыт лэжьапщІэм процент 13-кІэ хэхъуащ. Дыгъэгъазэ мазэм ику ит номинальнэ лэжьапщІэр сом 12142,2-м сащ икІи щэкІуэгъуэ мазэм елъытауэ процент 20,1-кІэ, 2007 эм и дыгъэгъазэм елъытауэ процент 19,9-кІэ нэхъыбэ хъуащ ГБЭМ И ДВИБЭГВАЗЭМ СПВЫТАУ ПРОЦЕНТ ТУБЭЛ ЛЭХВВИОЭЛЭГИИ, КЪБИЩЭКІАМ ТЕЩЬКЫЗЗУ КБАПЩТЭМУ, ДЭЖКАПЩЫМ ЦЭКІЭТЬУ МАЗЭМ СПЬЫТАУЭ ПРОЦЕНТИ 19.4-КІЭ, 2007 ГБЭМ И ДЫГБЭГБАЗЭМ СПЬЫТАУЭ ПРОЦЕНТИ 3,3-КІЭ ХЭХЬУВІЦ. ИКУ ИТ ИОМИНАЛЬІЭ МАЗЭ ЛЭЖБАПЩІЭМ, КЪБІЩІЭКІАМ ТЕ-

щІыхьауэ ику ит мазэ лэжьапщІэм (социальнэ ахьшэр хэмыту) 2007-2008 гъэхэм зэрыхэхьуа (зэрыхэщІа) псынщІагыыр (2006



ТэнатГэхэм лэжьаншГэр иджыри щыгэшхээшох!. Ар финанс Гуэхуэм наица организацухэм щынухь ниу, унэлжанПэ наиц! машингэхэмэр оборудовангынухэ, унагър хъльпшангэр бэджэг, ау шаг ТэнатГэхэм, мээ хозяйствэм, абы наица Гухутхьэбэхэр эрбээлэгээй ГухуулцанГэхэм шынгэх маширу шагаш. эрбээнгээн ТуухулцанГэхэм шангэх маширу шагаш. эрмээр эрсэг гээм ицынгалын 1-м ирихэлдүү дэхжэнг эммээр цагахэр хэрг урган ицэнг гэрг гэрг гэрг гэрг эммээр цагахэр хэрг гэрг гэрг гэрг эммээр цагахэм Гэнг гэрг эммээр цагахэм Гэнг эмжээг гэрг эмжээр гэрг эмжээг э

iani.
КъБР-м Щъкухор докъяплокіо къвлогь эпошынымкіо и къз-ля комитетым и органком 2008 гъм и дыгъогъадо мадом кърн-ъбъду и цъку дожъяплошилу мини 3,9-м зыкъыхуать элап жылпіо къптрутыциямкіо ядобикькуну къзпафу). Абыхом уму проценти 131,3-м дожапіо (кохмую къвланамы і быягіо уму проценти 131,3-м дожапіо (кохмую къвланамы і быягіо

къагъуэтащ. «Роспотребнадзорым» КъБР-м щыГэ и ЩІынальэ управленэм къызэритамк 19, 2008 гъэм эпидемиологие щытык 1эр 2007 гъэм ельытауэ еф Гэк Гуац тэмакъ уз зэрыц Галэхэр зэфык Гхэг

гьм спыйтауэ офіякіуащ тэмакь уз эзрышіалэжэр эфіякіхор проценти 4,9-кі няжь манірэ ээрыкхуам кыжукіму. Цільсым самолака цілау мин 73-рэні, 2007 гьм пісьм за пісьм

пІэкІэ. Ятха щІэпхъаджагъэ псоми ящыщу 2860-р хьэлъэхэм, хьэлъэ Итка ціэлкмаджагь пеоми ящыщу 280-р мэльтэмм, кэлэтэ далдэхм хабажаш, Щіэлкмаджагь у эхат-эк ка пеоми ящыщу процент 30.3-р жэльтэмм, кэлэтэ далдэхэм ящыщци. Щіэлкмаджагь ину, хэхэчдэшхэ за 19ранг-эк кэльна пышіа ціэлкэаджагь у 1228-рэ яткаш, ар 2007 гээм ельытауэ проценти 33.4-b изка машіэш. Щіэлкмаджагь заылжыму езгей къашіахэр процент 19,8-к1э.

Щрикладжагь зылжыу стей къащихор процент 19,8-431 имх мащію хуман икій з 279-м носані. Щрикладжаніяхом ящыну хахмухом я хакімін этнамычу зимыїхор процент 30,2-рэ, інамубахор процент 14,4-рэ, ятля 5 суд загращівакахор процент 19,5-рэ маху. Закі къвтаральнагмакі, къбордей-Балькар Республикм 2009 гъм и прицідуна мужа у 25-ра сапа. 2008 гъм и прицідуна мужа у 25-ра сапа. 2008 ком развинам кама бара за мана 21,1-рэ, дару мини 8,1-рэ

гьми республиктм къалькумум міні 12,1-рэ, ліауў мінін 8,1-рэ шатхані, 2008 гьмі ЗАГС-м ін органкэм нэчыкы 6635-рэ ятхані, 2007 гьмі адългару ар проценти 3,5-кіз нэхы машібіні, 36-бгь-докіыжхэм я бакытьям процент 1,1-рэ кізрыхуані икін 2342-ра исаці, 2008 гізм республиком щатха нэчыкхэм яніцяні усы кысаці, 2008 гізм республиком щатха нэчыкхэм яніцяні рыкані, 2007 гьм а бакытьэр 345-рэ хьзуэ шытані,

Къэбэрдей-Балькъэрстат.



ыщащыпурэ сатыр-сатырурэ щызэпкърал хьышхуэ зыпыщІа, Іэпщэ къар у куэд зрахн ызыххэу къ ьэрт. Гугъу с

щогградээр глиог рафлери. Газет кыдрэгъэжЫным сыт и льэныкъуэжИи х уэІэзэщ, абы пыщІа лэжьыгъэ псоми фіы дыдэу хесщіми мы сурэтым щыфльагъу Афэ Мариеттэ Исуф и пхь ум. Газет цехым и унафэшІ ІэнатІэм ильэс пщІы бжыгъэ хъуауэ пэрыт адыгэ берэчителя ильэс пш ыльхугьэ щыпкьэр цlыху гуапэщ, псэ хьэлэл зиl эл-щэн дахэм папщlэ абы пщlэшхуэ хуащl и лэжьэг

КУЛЬБАЕВ Руслан:

ФІым дыщогугъ

органхэр къызэрызэра-гъэпэщрэ нобэ илъэси 6

лгэшрэ жъу. Хабзэм къемызэгъыу жотикхэр зэрызэрагъэ наркотикхэр зэркізэрагь-кіузківім кізльыпальы-ныміз Фелерапыз Іухук-шіапіэм і Кьобэрлей-батькьэр Управленэм и унафэші, полицэм и гене-рал-майор Кульбаев Рус-дан шыгьуазэлькуешія до-жьыт-ээм кърнкіуахэм, кьапэшыт кьагэнышіэхэм,

Илъэс блэкіам теухуауэ.

Бжыгъзхэм пъви гъзу.
Ипъэсихым къриубыдзу республикэм и наркополицейхэм щјалкъаджагъэ мини д-м нэблагъэ сэтей къвщіащ. Афиян щызрахьэліз эзхуэсыпізу ща ожыгъэхэр зэхуащіыжащ. Акъылыр зытуалын д-м хуащымащ. Акьыпыр эы-гьзутхьуэ щхъуху тонни 2-м щіигъу къытрахащ. Уегуп-сысмэ - ар къэзыгъэсэбэпы-нухэм я деж нэмыса зэхьэліэ-гъуэ мелуан пщіы бжыгъэ мухуу

чэхъу. КъБР-м Узыншагъэр хъумэ-нымкІэ и министерствэм и нымкіэ и министерствэм и Нарк ологие ІуэхущІапІэм къызэритамкіэ, наркомание уз зыпкърыту учетым щытщ ціыху І 134-рэ. Зым и дежкіи щэхукъым а бжыгъэр хуэдэ зыбжанэкіэ бгъэбагъуэкіэ

узэрыщымыуэнур. Кондитер Іущхьэм теу-

щауэ коотэж. срыскымлык кым кымцагъэсэбэп іущ-хым теухуа ПОСТ-щіз къызэ-рацтам цытыкірэ зыма-щізкіэ иригъэфізкіуащ. Иджы, Іузхур нэсу зэфізха хэун папщіз уголовнэ хабэзм зэхэужівныгтызуар халъхын хуейуэ къвщідківнущ Іусь Хы жэгикъ зыхэль ерыскъыльэ мэнкь зыхэнь ерыскый пхъэ Іущхьэр щэныр нары котикхэмкІэ сату щІыным хуэгъэдэным хуэунэтІауэ. Сыт хуэдэу щытми, дэ тху-

Сыт хуэдэу шылгин, дэ тхуу зэфрыі псори долэжь афиян зыхэль кондитер Іушкээр зышдээм яхууаршы тезыр яхымными. Республикэн и сүдээм алхууар зыбжанэм пенэм и следоватескэм эзэ-хатэмі Іушкэміс сатууар уголовия Іуахуар, Шаркоманиему шыхууа на хунтаміантэмірэ.

манхэр махуэ къэс зышэчын хуей хъу цГыхухэм я хуиты-ныгъэхэр хъумэн хуейкъэ? Унэм щГэлъу хъуар, газ колонкэм деж нэсу, ищэу а нар-команым зыхи!уамэ-щэ? Сы-зэреплъымк!э, ЛТП-м дыхуэ-



кірэжынуш, абы захаужіы-найта туэркэр игауатин, «Лзыжа зрагьза» телефо-ныр. Ар лэжыт зэм сэбэл кыз-щыттуукту, Махуа кыз- абы-щыттуукту, Махуа кыз- абы-щыттуукту, Махуа кыз- абы-ктуу ариян шызракызы-лахор машібызын, Ігажыри тахор машібызын, Ігажыры тыр, шахор сырактура мыталыра жыбархар сырактура мыталыра жыбархарин ды-мыталыра жыбархарин ды-мыталыра жыбархарин ды-мыталыра жыбархарин ды-мыталыра жыбархарин ды-мыталыра жыбархарин ды-

щІалэгъуалэм къагурыјуэ хъуащ. Напшык къалэ адми-нистрацэм ди жэрдэмыр къыддијыгъауэ нарткотикым и бий јузхугъуэхэр къызыдо-

Ізщійгьэм хуэбяижь, сыт хуэ-дь къвалэн гутьури зэфіа-кыну хьэзыр гуп зэкьуэтціди лэжьакіухэр. Си гутьъкьым ди лэжьыйгьэр дялізкіэ нэхь-мащіэ хьуну икін псори кыы-хузоджэ жэуаппынытьэ жэльту и кьаланхар ягьэзэ-щіэну. Абы кърикіуэнур рег публикэм и сэбэп зыхэльш.

Зыгъэхьэзырар мэршэнкъ ул натальеш.

•ДифІ догъэлъапіэ

Лъабжьэр быдэмэ, **шх**ьэкlэр лъэщщ

Сабийр школым щыкіуа япэ ильэсым пэшіэдээ классхэм щыщіэсым абы еукъуэдий щіэшвишусын абы еуккуудий шун НЫГБЭМ дарыб зэрккуудий кур БУЗГУР, СТБЭТЫЛЬ ЕДЖЭНЬ БЭМ, ТЬЭШБЭМ, БДЖЭНЬ БЭМ, ТЬЭШБЭМ, ТОРКОВ БДЖЭНЬ БДЖЭК БДЖАС БДЖ

рода. Ават Элекова (Оста образова на пределения в предоставля в предос

Си еджапіэ си къежьапіэ



егъджакТуэ

Анэ пэлъытэчэ чэ къысхуэпщІахэр, кІ сщымыгъупщэуэ ар екІуэкІынщ

Сытебгъэувэу уэ

схуэблэжьахэр.

щІэ куэдхэм сэ

къызжепІаш щыІа псор

пащхьэм наІуэ

къысхэплъхьар.



Ноби ди щапхъэ

С.Э. СЫЕГЪЭДЖАКИУЭ шылугыыр, с.э. сшірэ абы-КБЫМ, а ізшіатьми и шаху клем концытьувазнькыма Зи гутьу сщіынур зи лэжь-кім мударь сыкірэньшілья, ча гыры правід зи тьяшіэр сабийхэм язэту сыксьякі си анзшиху іў-гузут (Бышэн) ізмінат Чэ-шиф и пхэурш.

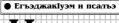


Къундет Иннэ

Сыту къаруушхуэ къыт-хилъхьэрэ дышалъхуа, ды-кэзамухъурейхь дунейм! И щылгэм хэт пээшэ хъуа-ми, ар абы и пшыхыым хэ-мыкых и псэри игури къе-те зэлыту мэпсэх. Сыт ат!з ар къызыхэкіыр? Сэ сызэригугъэмкіэ, анэ быдзы шэм хэльу льахэм хуэтші льагъуныгъэ Іэфіырш. Зи Хэку фіыуэ зыльагъум дежкіэ абы и тепльэри, и хьэуари, шежэх псыхэри псори дахэщ, льапІэщ. А гурыщІэ кьабзэрш кьару къыпхэзыльхьэр.

КЪЫЩАЛЪХУА щіыналъэм апхуэдэ лъагъуныгъэ хуаlэным, ар зэи кlащхъэ ямыщlыным си гуращэу хуа]аным, ар ээи к/ашхээ мышцыным си гурашэу шјэблэр хуушининыр илъушцийн хэмэ сагипшым щигъуау забры кызгурог кызгурог

къалэн нэхьыщхьэу къы-щіэсльытэр. Зыхуезгъаджэ геогра-фие предметри, ди Къэ-бэрдей-Балькъэрым и тхы-дэри, ди Ислъэмей къуа-жэм и щіыпіэ дахэхэри, жэм и шівпіі ражэхэри. Бахьсэн аурым шыпсэухэм игъашіэми къадэгьуэгу рыкуэ, бынкэр зышіапізы адыгэ хьыбарыжкэры на дырам куэд къры-дет сызышылажьэ кура къры-ержапіэр кызыкуэтыншэу кызагуальца жызэгуалаша зарыщыт-ми; диіш компьютер класми: диіэщ компьютер клас-сыр, интерактивнэ доска-хэр, картэ, глобус, къзху-тэныгьэщіэхэр зи пльапі-нобэрей школакіуэр зы-хуэныкъуэ нэгьуэщі јэмэп-сымахэри. Ахэр лэжьы-гьэм къмзэрыщыдгьэсэбэпым ди дерсхэр щіэщыгъуэ, купщіафіэ ящі. Урок-семи-нархэр, урок-презентацэ-хэр, урок-экскурсиехэр, компьютерым и Іэмалхэр къыщыдгъэсэбэп дерсхэр -



Къару мыкІуэщІ



псори хуэунэтlащ еджакіуэр шізныгьзм, кьзхутэныгтьзм дегьэхьзхыным,
абы и дүней еплъмізм,
гутськсэм эсгэужьыным.
Абыхэм хуабхыным.
Хуэджкым шалхуалыныхуалыныгэм шізх-шізхырэ кыыгэм шізх-шізхырэ кыыгэм шізх-шізхыруа кыыгэм шізх-шізхыруа кыргызмар тамыбагызмар тамыба

хыу щытауэ яльытэ льагапіэр, Бэдынокъуэ и адэр
гъэпшкімуэ шиіыгъауз хуагъэфашэ бгъуэнщіагьми
щыіахэш, Ныбжьыщіэхэм
яфіэгьэщіэгьуэну эрагъэщыхуаш «Къафэліамыр»,
«Вышкьэфіэчкіэ» зэджэгъуэгу задэр икіи зэгъуэ-кіыр, нэгъуэщіхэри. Куэдрэ я нэгу щіэтын сурэту щаль-хуа къуажэр ялъэгъуащ, бгыщхьэ лъагэм тету.

министрацэм абы теухуа-уэ зыщыхуэдгъазэм, унафэ министрацэм абы теухуд-уз эьщыхудлгъазэм, унафэ къащташ Уээроккуу јущи-къэр ткыдра мыхьэнэ зиlэ щ\ып\адурича зэрымытымк\адурича жикунумк\адурича Шальхуа ш\ынальэр ф\ы-уз зыльагьуу къэхху ныб-кыш\адурича жых къэралых хуз-зальагуу къэхху ныб-жыш\адурича жых кыралых хуз-зарищ\ып\ып\ыпу си ф\зи мэхку. Аращ си лэжынгъэм хумулся тьезоныгъэм гу-льытэ хэха ш\ышыхуьсш\-ри.

КЪУНДЕТ Иннэ, Ислъэмей къуажэм и курыт школ №4-м географиемкІэ и егъэджакІуэ.

• ЕхъулІэныгъэ ЩІыхь тхылъу 5

Адэ-анэхэри • Шкот хъыбархэр сабийхэри щогуфІыкІ

Бахъсэн куейм хыхьэ Зе-икъуэ къуажэм дэт 4-нэ ку-рыт еджапізм иджыблагьэ сабий гъэсапіи къыщызэ-ухаащ. Къуажэдсхэр абы хуабжьу щыгуфіыкіащ. сы-ту жыпізмэ. жылэм апхуэ-дэ сабий іуэхущіапізу зы фізкіа дэтяхьым кій абы сабий псори щізхуэртэ-

худощі.
Мы гьэ еджэгъуэр зэфіэкімэ, еджапіэр ильэсибгъу
школ ящіынущ. Школым хэт сабий садым иджыпсту кіуэ ціыкіухэр зыщіэтіысхьэнур

шкой каленту менестей (

цыкіухор эвиціотыско-янур
мы шкопырш, 9-но классыр
казукыху абы цізныгъз
шызрагьэт-хуэтынуш, Адакіз
ражэных правана
Сайм 80 адашо садыр авткэшцізнай кін, шхапізкін, шхапізкін,
шагьэжей гъуэты-ыпізхамказушкаў хаэпшыятамкэшцізнізку хаэпшыятамказушкаў хаэпшыятамказушкаў хаэпшыятамказушкаў хаэпшыятамказушкаў хаэпшыятамказушкаў хаэпшыятамказушкаў хаэпшыятамказушкаў хаэпшыятамказушкаў казушкаў рафаказушкаў казушкаў адакізку
казушкаў казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў
казушкаў



хамиіз. Абы къншыварапъ-пошащ цынкуюм я полакъм къншідкіа харыкікор, сурат-хар, абыхма пластилиным къмащівкіа псаущкъв цівы-кіухом я гъзгіъствуэння по праводу пра



Напэкіуэціыр зыгъэхьэзырар ЖЫЛАСЭ Маритэщ.

Гум къыхиха Іэщіагьэ озуху зехьзкі хэр

жьыгьэм етауэ шытын хуейш. Егьэджа-кІуэм сабийхэм щІэныгьэ ябгьэдильхьэн и КІУМ (аонихм шілны і э жо в давлькал в 10 кынхуу, ахр в кладкід, я теплакід, н лэжын экі кладикаэхыфын хуейш. Ан-хуэлэш Кыубэ-Тэбэ дэт курыт сажанід мід-міцыяжьў, Кіулькіужый Ишпу кыуажм шыш Мамбэт Марьянэ и Іуэху зехьэкіэр.

МАРЬЯНЭ КъБКъУ-м филологиемкІэ и нститутым адыгэбзэмрэ литературэмкІэ и къудамэр мы гъэм къеух, зэрылажьэм хуэдэурэ.

хуэдэурэ.
- Егьэджакіуэ Іэщіагьэр сигу ирихьу, срилэжьэну сыхуейуэ къыхэсхащ икіи сы-хущіегьуэжактым абы сызэрыхуеджам, -и гупсысэхэмкіэ кънддогуашэ егьэджакіуэ ныбжышЦэр. - Апхуэдэу сэ хуабжьу сы-дехьэх уэрэд жыГэным, лъэпкъ макъамэхэм. Абы къыхэкІыу илъэс зыбжанэкІэ сыхэтащ Іэшхъуэт Людмилэ зи унафэщІ «Бгырыс

гладау» («Горянка») уэрэджыlакlуэ ансам-блым. А илъэсхэм зригъэгъуэта зэфlэкlыр Ма-рьянэ иджы еджапlэм къыщегъэсэбэп.



ар школым щадолажьэ уэрэджы ак Іуэ ныбжыш Ізхэм я гүпжьейм къек Іуал Ізхэм. Абы и гъэсэнхэм зэф эк I лъагэ къыща-гъэльагъуэ еджэнми уэрэд жы энми. Абы

зы махуэлхуэри. слыхэм я концерт цыкүхэри шкьххууу шатт шы!эш. Алхуэдзу Мабжытыр зи пашэ уэрэд-жы!ак!уэ ныбжышүмээр ш!эх-шүхмур хэтш бахьсэн куейи шек!уэк! зэпеуэхэм, увып!эф!хэри кышках. - Сабийхэм гэхэгиыгэт дахэ эрэхэллэг

хьэфын Іэмал гъуэзэджэщ макъамэр, уэрэдыр, - жеІэ Мамбэтым. - Абыхэм я ныбжьым ельытауэщ уэрэдхэри къызэрыхэтхыр. Марьянэ къызэрильытэмкІэ, льэпкъ макъ-Марыян кыктурипьаг/мкб., пъликъ макі-амм., урэджм еджак (ухэхм я дуней еплънк/эм эрегъэужь, няхыщкъэращи, ахэря ангарликубэм, должы кабэмра циды-кабэмрэ няхы пэтъунэтъу епп.: Егъэ-джак (уз. накъвыщім и мурацца пахуаз-ціма/ы даль-эбээм и пцірэ шібоїмм я дже ихъхра шибтэнау, абы і тэфагыра и пажі у править править на турацім пажі у править править на править на бут Марыянэ късхъратыну ди гуапэц.

Гуазрээ гушыххээрэ эн нэгу шіэмыкіа льэпкь дунейм тет хумкьым. Гуауэми кьыщынэркым XIX лізщінгуэм адыктым я цикам я цикам кырикун асмістинняцатьру, Пильсиціяміз ээлымауа Урыс-Кавказ зауэм льапсэрькыр къвруигьэм(зауаш адыгэжэр ж. Кьарум къмкьых у, я хэхум и х уитыныгъэм шіэзэуаш адыгэхэр — зы махуи ягьэтіылэкамий піцар. Дуней гісор шітуазэци, я уутыныгтээм шіэзэурэ, адыгэхэм прагэзакума боральных ж. асмістаю зауаруах дангэхэм прагазакума боральных ж. асмістаю зауаруах адыгахэм, шупашэхэм, лыххужахэм я ціэр тэкцэм ковыта дээлшухэм,

1 829 ГЪЭМ, урыс-тырку за-уар ээфіэміа нзужь. Уры-ры зэфіэміа нзужь. Уры-поль шызэгуры(муз шыташ кавказым и (узхуясь, Адриа-жовоть туры праводу праводу праводу праводу картары на урыс на урыс дзэпидэм - арат хы (у и (урар) Готи нас Урысейм и шідкхыр, и праводу прав

Кавказым и Гуахукі, Адриа-мополь трактатым ніпьс ніткі, Псыжь и хэхуэжыпіэм кызь-пышіэрзюў «тенджыз Фінціэм мышіэрзюў «тенджыз Фінціэм аменцы ихуэз ягыытэтьець аменцы ихуэз ягыытэтьець аменцы ихуэз ягыытэтьець аменцы ихуэз ягыытэтьець аменцы ихуэз ягыытэтье аменцы ихуэз агыытэхээ аменцы ихуэз алыгэхэм аменцы аме кум зэи Іэщіэльатэкъым, уры-сейм щіритын щхьэусыгъуи иіэтэкъым. Кавказым и тхы-дэм фіыуэ щыгъуазэ Берже Адольф зэритхыгъащи, ады-

ленджик (Хьэфіыціен, быдапіэ къыщаухуащ, 1837 гъэм и кіэм быдапіих къра піыхьащ Шэрджэсым - Абын деж 1837

гъэм и към овъдантих кърга-шыкъвщ Шэрджэсым - Абын, Николаевскъ, Кабардинскъ, Святов Дух (Адлер). 1836-1840 гъзхэм хы Іуфэм къвщитнысыкащ адмирал Ла-заревым къхухькіз къмша даре туркі узгъузт. хы Іуфэм къхухькіз кършала Дар жухуа быдапізхэм я къалэнт







Шэнхабзэмрэ

гъуазджэмрэ

ыхьыр. 1840 гъэм и щіымахуэм хы

1840 гъэм и щіымахуэм хы іуфэм іус шэрджэсхэр бэлыхь тіуащіэм хэхуащ; зауэр нэхь-ри къатепсыхащ, гъэр гъаб-лэти, гъавэри къаізшіуэхащ, Бгырысхэр нэхъ къагъэдзы-хэн папшіэ, гъаблэр къагъэ-сэбэпащ урыс дээпшхэм - бгы-

асоблащурыс дазлицуям - блырысхам, даш (атур запагыуши. Адмирал (сереряков зауши. Адмирал (сереря зазауши. Адмирал (сереря заз

●Кавказ зауэр зэриухрэ илъэси 145-рэ щрикъум ирихьэлГэу

Хэкур яхъумэурэ

ти. Абы звіри къвщинмівнівмі, Бэрэздж Киемел Мэчэм къз-жівщі кіуащ, къвщитьзэзжкім куэгум щьющім цабе гьэм, и ньюжьвр итьэс пицей къзучу-дунейм екьма паужь, убых-хом паша якухокувщ был куж паша якухокувщ был Джырьящыккуэ. 1839 гьэм ар Джырьящыккуэ. 1839 гьэм сы рыж ужжыщі шывіш, абы пьандэ-рэ Кьэжыї Джырандыкьуэкіз екля хъхощі шырандыкьуэкіз екля хъхощі шырандыкьуэкіз

рэ Хьэжы-Ёмырандыктуякіз емях хуаш.
Жы Іуфэм Іус шэрджэсхэр эзгунгъэкзэрт, Кьэжы-Ёжы-рандыктуэ 1861 г-ъм Шэр-мэхс кърдалыктуу кызаэрт-гъзгацын хузэфізкіш; Шэр-музсым і унфафэ междинісым (правительствям) и ізмыші пральхыш, меджлисым и ткызмадэ хуаш. Хьэжы-цынарышых ус Сэузэрдж Джы-

рандыкъуэ). Илъэс 60 и ныбжьт абы щыгъуэ Хьэжы-Джыран-

паува шкооми в сэрэээж джы-джагажым заур н кіби маб-лэгьат, адыг ях эм я къвруя кызышірулаг, е затын, е я х-кур ябгынэн фізикі нэгуузш фитынэм, нэхъ кънштащ бэрээдж Джырандыккуз: и сшхуэр Кавказым и теп гъянэри, Тыркум ізпхуяш. Хэнум кызынакым зы убыхи - зауэм къелар хым ээпры-каш, Я хжур ябгынаш шап кабарах убахин, джихетхэми, сарахмин, джихетхэми, саразхмин, джихетхэми, саразхмин,

эмгг... Каз зауэм и тхыдэм щы

●Теплъэгъуэхэр



Убых Іэт ащхьэ Бэрзэдж Хьэжы-Джырандыккуэ. тхыдэм къыхэнащ шапсыгъ шупашэ хахуэ Гуащэ Мэлий. Абы и хъыбар хьэлэмэт дыщ-рохьэл]э Белл и гукъзкЫж-хэм. Зэгуэрым, етх абы, ар хэм. Зэгүэрым, етх абы, ар Вепьяминовскэ быдапізм ягъяк) ат гъэр хържэр зэра-хэрэжын щихэміз. Быдапізм дэс генералым хуэзауэ кър-іш сыткіэ егьзіуми, генера-лым къвзэракушірнур. -Зыщ сызэрельзунур. - Зыш сызэрельзунур. - зы пурырегьзуніськи, дзэр ди хы іуфэм іурырешьки.

Јуфэм Јурырешыки.

Кавказ зауэм нэхэх къыхэжаныя/ахэм ящышц убыххээ яхуитыныгьэм, зы махуэ егьхаканыя, а цихэри хэхуул зауэм халххээх.

Убаххэм я бэнэныгээр зунэгіар Бэрээджхэ я льэпкым хэхуул зауэм халххээх.

Убаххэм я бэнэныгээр зунэгіар Бэрээджхэ я льэпкым хэмрэш Бэрээджхэ я льэпкым хэмрэш, Бэрээджхэ я льэпкым нэхэ ин Југакым хы Југам 1830 г. Ээм хэлхэх муры. кьым нэхь ін Іўсясым кы Іу-фэм, 1830 глэм уэркь уна-груя сыр післям нэркь уна-груя кызс піцыпі унагруя б-20 Ізщіэльащ. Бэрээрж шупашэ кыз за захній 150-рэ заузм Іуашэфу зэрыщытам тыцэр шыхыт тохні сыхызтумарий 183-рээлж Сыхызтумарий 184-рээрж междура на-ужь, убыхума паша змухэры Бэрээрж Исмел. Абы и жы-

ціэрыіуэщ Бэрэкьей (дэліщ, Исмели - зауэр и кіэм нэсыху, Ізщэр игъэтіыльакьым, Ин-джылызым кіуа шэрджэс ліыкіуэхэм яхэташ. Шэрджэсхэм 1861 гьэм кьы-тамата меджин-

зэрагьэглэм 1001 гъэм къы-зэрагьэпэщауэ цыта меджли-сым и мурада псор къехъуліа-къым - хэкум и нэхъыбапіэри хы Іуфэри пащтыхым и дзэм кым * Закум и наукыбайпары ка Іуфоры паштакыми и дазм и Ізмышіз ирмубыдакізт. Дазм кытуамыками, ізшар яткэтів-кэм; кідэм нибэжым кытуамыкаму ізмі кідэм нибэжым кытуамыракуэ жузэфізкім зэры-шымыізр. Шэрджэс мержійс-ращ апкуар; гупксьзм убых-хэри, шапсыткээри, наткуат, дажэри кымкуэзыт-хушар -дажуэр курыма заукаму-дажэри кымкуэзыт-хушар -дажуэр кідыкуэзыт-хушар -дажуэр кідыкуэзыт-хушар -дажуэр кідыкуэзыт-хушар -дажуэр кідыкуэзыт-хушар -стауэта, фашат біт разульш методелей дейский дей Іырк, м., нэгъу эщі къэралхам підіащі, акра эыдагь зіэлыпыктун цихьякіз. Шэрджэс ліыкіухэжі ях хээтыр за къэрали кызышальзгуактым - шэрджэсхэр утыкум къранаш, Бырг къркій кыранаш, Бырг кыртыкум къранаш, Бырг кыртыкум къранаш, Бырг кыртыкум кыранаш, Бырг кыртыкум кыранаш, бырг кыртыкум кыранаш, акра гуащіра хэт шэрджэсхэм энгу къашіргъун къахэкіактым абыхэм. Меджлисым и ліыкіухэхэр тёр лиси шаканаш кыракашы кыракашын кырак

Меджлисым и лыкіуэхэр Тиф лики шыlац « Кавказым и тет Барятинскэм деж. Ліы-кіуэхэм яхэтац Бээээлж Джы-рандыкъун. Зауэр вгъэувыйи, фи дзэр Псыжь зэпрыфшыж ар паубыдащ ліыкіуэхэм урыс дзэпшым, кызэрыхуа-мыщіэнур къагурыіуэ пэт-ми.

ми. Тифлис ліьмір зэм кэмшыжувіам урас кимераторы Кавказым къмз эрмирув,
Алексанр Егіманэм шэрлжіс
ліьміруяхэр 1861 гъзм фокlаль
амазам хузами, Бэрэзяр Дижыранцыккуз ниператорым привыт тякільныр. Ахэр хэзэмірт
урастей и Ізмышіз эраль хэзрыт тякільныр. Ахэр хэзэмірт
урастей и Ізмышіз эраль хэзрыт тякільныр. Ахэр хэзэмірт
урастей и Ізмышіз эраль хэзура з хауур зэрамыпхузура зарам права урастей
караміна
караміна 1. Тифлис ліыкіуэхэм къы-ыжраіащ урыс императорыр







шапсыгь дзэпщ Щэрэліокьуэ Кьызбэч 1864 гъзм мэлыкныхых мазэм. Хэну м дыкънвмынэнумэ, Тыр-кум дыбакхуэнуши, гъуэгур кытгэвмыубыд - абы щіэльз-іуащ убых ткьэмадэхэр, Как казым и тетым маээ піальз къаритащ убыххэм. Мазэ дэкірэ бтым кынэіямэ, ахэр гъэр хвуа зау зліущ ээрыт-тытэную - ари къажрийац тедвару си вак колийна з вылу пъватляну – ари къзкрийви тетым. Бэр ххуа зауалым правида шара шара шара шара шара жара хунт убыхар - бтым псори къи(ри, хъ курам къзъзрыхьещ. Абы и кухам деж, урысказър Шача сискуз двахъри, Кызъри, Кы

льэлікъл псыякрым говона зама указамі, шаксынта эми, абазэхэхэми, нэгъуэщі бтырых льэлікъзэми яхууэріз-кыхуя жаумаш я зауур, дауб кыхуя жаумаш я зауур, дауб гьэрэ яхэтакьым абыхэм, иткыгъащ Кавказ зауур зи нэгу щіэкіахэм ящыщ гуэрым.

ПОЛОВИНКИНЭ Татьянэ.

«дыщэ ещид» микрофон»

КЪЭРАЛ концерт гъэльэ гъуапіэм щекіуэкіащ Кавка зым и музыкэ саугъэт нэ къщикъз «Дыщэ микрофон»-г зыхуагъэфэщахэм щраты жа пшыхь. Мы Іуэхур зыуб пари езыгъэкіуэкіри Уры займ и Артийска комитаты. рэм щыіэм и тхьэг г**ъуэн ізуесщ**.

рэм шызам им-маяд веты«Каяках ишк-эрэм шыказам дежкі энобэрей заўнцізм
мых-занамуз иізц. Мы і уаху
дахэм Напшык къвлам кърыдахам Напшык къвлам кърыдахам напшык къвлам кърыдахам шыц композиторхэр,
продюсерхэр, уэрэджыіакухэр, Нэгьаба мы і уаху
продюсерхэр, уэрэджыіадахам шыц композиторхэр,
продюсерхэр, уэрэджыіадахам шыц композиторхэр,
писам зайдах размуздыным зи
ранкабазам зиужыным зи
пш Бетыг-труэным.
«Дашца микрофон саутьзтыр тыгьа хуащыму утыкум
карат-заблагьащ запачу кузхуараджыіакіуз
разжыіакіуз
ражитины

неми и лауреат учув астрада неми и лауреат учув астрада - Мыпхуэдэ Іузхугъухэр Кавказ Ищихээрэм къвышы- зэзыг тэлэшхэм фіншіз уху- пъэфацияй, нахъвфіых сылэжьарэт, цівухузм ягу сылэжьарэт, жыбоі, къвру къвписьтькь, - жиіащ Ра- шенковтькь, - жиіащ Ра- шенковтькь, - жиіащ Ра- шенковтькь, - жиіащ Ра- шенковтькь, - жиіащ Ра- шенковтьков, - сумаев Акъмат (ым веньто ор- мутыкум кършаря, фіншіз хунщівщі, - "Дыща микро- офо- сумартьор иргизц. шізгължуру на ыгурэры сыз- рыхужуруфыр и гулалащ,

— схузэфіяк мащізякія щізгьакъўан зыгуэрым сызэ-рыхуэхъуфыр си гуапэщ, щэнхабээм зезымыгьэумь лъэпкъым къэкіуэн иізкъым. Сыхуейт псоми къахуэщхьэ-пэн Іуэху дахэхэр зэдэдлэ-жыну,- къыхигъэщащ Су-маевым.

жьыну, къыхигъэщащ Сумаевым. «Дыщэ микрофон» саугьэтыр хуагьэфэщащ Шэшэн Республикэм и цыхубэ артист Ясаев Магомед, Къэрэ-



шей-Шэрджэс Республикэм щэнхабээмкіз щіыхь зиіз и лэмьакіуь, композитор, «Шэрмэс участь на права прав

жал. цертым хэгал. «Окстрим», нэгъуэщи ка кіуэ гупхэри. ДЗЭГЪАЩТЭ Азэмэт



Бетыгъуэн Ізуес «Дыщэ микрофон»-р Сурэтхэр КЪАРЕЙ Элинэ трихащ.

●Спорт хъыбархэр

Мэзкуу щыбэнэну загъэхьэзыр

Нарикьал дот курыт еджані Ме1-м ма-даем и 27 - 28-хум шекі ужілы 1995-1997 Бэхум Кыльіхуахм тухіковідомід в рес-публікі захьэтухуу. Ар кылуратылішані хумкондомід федерацімур. Аурац райо-ным и унафэшіхумір. Захьэтухуу рум-ціру екіумідын, сыт шкальі рамінірам бы шытекі ухухр урыссійсо захызахуу мо-заккыльнам и кім Мэзкуу шекі ужілым ягьэкі уліуні.

ЗУК-9ЗУХ-УМ кърихълдащ республи-ки и районхм, къвалхум кънка спортем-ни 155-р. Я хълната с пъвътау и узива гул 12-м ягл, ег1уанз увънПохър къващахъщ иКв Мэжуу шыботниу 19мал ягъ-уэтащ щКат и 19му, шыботниу 19мал ягъ-уэтащ шКат и 19му, шыботниу 19мал ягъ-уэтащ шКат и 19му, шкобтниу 19мал ягъ-уэтац шКат и 19му, инботни 19ми, и 19ми, и 19му, и 19ми, и 19ми дыклухэм я деж - Ким Дианэ(кг 37-рэ), Абрэдж Индирэ (кг 41-рэ), КІузамыщ Іэсият (кг 44-рэ).

Дзюдо

Щад Мурат жэз медалыр къехь

Тхьэмахуэ блэкІам Чехиемрэ Польшэм-рэ я къалащхьэхэм щекІуэкІащ дзюдомкІэ дунейнсо кубокыр кыхыыным теухуа зэхы-зэхуэхэр. Ціыхухыухэм я зэхьэзэхуэхэр Вар-шавэ, ціыхубзхэм ейр Прагэ шызэхэташ.

ИДЖЫРЕЙ зэхьэзэхуэхэм спортсменхэм Ізмал къаритащ 2012 гъэм екІуэкІын

Олимп Джэгухэм кІуэн папщІэ рейтинг очкохэр къалэжьыну. КъищынэмыщІауэ, тре-

пліаном изсат. Апкуэду ар тек/уащ поляж Кубиению (10-9), испанен Бенавенге (70-у), моддования Думиницэ (100-у). Ди щіа-лям и гъзутур къказинунищіам япон спорт-смен Такамацу. Ещану увыпірам щкожіт пригъж/уамкіа за/ущірхум Мурат шаго-куаш 2007 гъзм Европты и чемпион хъза як Кравчикрэ куржы спортсмен Цикла

урирэ. Щадыр зэхьэзэхуэхэм хуигъэхьэзыращ УФ-м щІыхь зиГэ и тренер Емкъуж Мухьэмэд.

Іэпщэрыбанэ

Къэжэр Резуан япэ йощ

Мазаем и 27 - гъатхэнэм и 2-хэм Волго допск щекІуэк Іаш шідэл пількіухэмрэ хьыджэбэ цількіухэмрэ іэпшэрыбанэмкіэ я урысейнсо зэхьэээхүэ. Абы кърихыэліат ныбакынціэ 370-рэ. Ди республикэм и ціль хыр ээхьэээхүэм шахьумаш спортемен 16-м.

КЪЭЖЭР Резуан (кг 40) и зэІущІэ псоми ухаха зэманыр и кІэм нэмысу щытекІуащ. хухаха эманіврі н кВм нэмысу іштекЧуміі. Егізніз кухаха эманіврі н кВм нэмысу іштекЧуміі. Егізніз кухахіш Машэжа Артур (кт 45-рэ). Косточковз (Кълтхэлі) Полз (кт 55-рэ). Косточковз (Кълтхэлі) Полз (кт 55-рэ). Кенцжан Лареен (кт 65-рь). Кухулыкаурей Елідрі (кт 80). Зэххээххуул и жэз медалхэр кызыш Ныбэжь Асплэн (кт 60). Беспъзней Нурмухамула (кт 65-рэ). Тенджыз Алим (кт 804-и іштеху) сымэ.

ТекІуахэр УФ-м и эхжээххууу гълатхэлим и кІзм, малыкакымыми и пэм Ореп щекІуж-Імічуш.

Спортеменхэр ягъльтэныр Мамхэтьху

Спортсменхэр ягъэхьэзыр Мамхэгъхэ Іэдэмрэ Хьэчимрэ.

Зыгъэхьэзырар ЖЫЛАСЭ Замирщ.

Релактор нэхъншхьэ ХЬЭФІЫЦІЭ Мухьэмэд

къз къэралкъя и министерстВЭР, СПІ-М ХЫ-къз къэралжэм гуманитар задэлэжьэныгъэм-кіэ я фондыр и щіэгъэкъуэну Щедрин Вале-рий зи ужь ихьа Іуэ хур Іэтауэ ехьэжьа хъуащ.

ТХАКІУЭ ціэрыіуэр къызэральхурэ ильз

ТЖКИУ цізрыіуру къмзэрагьхурэ итэс-сні 150-ра зэрырикъу ціятьсэльтэінну (то при прихьзі у китэсья зыр программа им прихьзі у китэсья зыр программа псо фестивальнура Театр зэгухьзныгъ-хэм я конференцымура у нафары Шедрин Вапе-рийці, Купата Янкэ и цізр зезыхья театрым и лажыяйухэр, урыссінура Москвара я Іра-вит ельствэхэр, Беларусь Республикъм прихьабэзмяй и иншегерствар, СПГ м хы-

РЕЛАКИЭМ И КОЛЛЕГИЕМ ХЭТХЭГ

ЖьэкІэмыхъу Маринэ (редактор нэ жьыцхьэм и къуэдзэ), Ширдий Марин: (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ) Гъурыжь Мадинэ (жэуап зыхь секре тарь), ГъущІо Зариф, Жыласэ Маритэ Льостэн Музэ, Ныбэжь Таисэ, Уэрдо къуэ Жансурэт, Хьэжыкъарэ Алик.



ДИ ХЭШІАПІЭР

360030, Къэбэр дей-Балькьэр Республикэ, Налшык къалэ Лениным и цІэкІэ щыІэ уэрам, 5, ебгъуанэ - е нэ къатхэр.

ТЕЛЕФОНКЭР, редактор изхышихэм, секретарын 42.56-19; редактор изхышихэм и кмулгихэм 42.56-49; редактор изхышихэм и кмулгихэм 47.31-44, 473-323; жуула изки секретарын 42.22-82; секретарытын 42.22-66; кыржар гышимэр жономикумы 5 - 42.22-63; 42.27-59; шилжарэжономикумы 5 - 42.22-63; 42.57-59; шилжарэжономикумы 9, 42.24-28; хайрэхумий рухучшангумум ядэлжырынымы 5 - 42.6-63; хыбарыш ихумий, сируучшангум ядэлжырынымы 5 - 42.6-63; хыбарыш муламы, сируучшангум ядэлжырынымы 5 - 42.6-63; хыбарын адарын муламы 9, 42.51; хургушангумум идынгумум 9, 33М-м имуламы 42.23-48; хомийлогер уухушангум 42.24-44; суруутскым -42.24-78-78.

Тедго тхыгьээм кымпыхы бакагыуум, кымпаЭті Бухугууума пужагымыр за урау енгактум, кымпаЭті Бухугууума пужагымыр за урау енгыміср эзгехуэ эзнату шаткым. Гаветыр 15 темаражмя жуухымыр и инр дэлың КыБ-м федералыр попіт эзнашірынатуумамір и управлетим. Тел-14-06-51, 42-19-59. Газетыр пивымод жууна сы КыБ-м и "Роспечать" АО-м. Базетыр пивымод жууна сы КыБ-м и "Роспечать" АО-м. Базетыр тивымод жууна далагы ырауы и 16-м Маналууна на правод тампаратына на правод за за катысым таругыр 25-ру кымпод. КыБ-м Шимайзира укамаратынар павитымыр и мишистеретим 1905 тым шыба Ровомоция и ибра заыхы и полиграфкомбинат, Нагыма к., Ленинам и изкольны урам, 33, телефоныр 42-35-75.

Мы къыдэк Гысъуэм елэжьахэщ; жэүан зыхы секретарь Къаншокъуэ Эллэ, редактору Жы ласэ Маритэ, корректорхэу Шоджэн Ини: (1,4-но лап.), тбабыш Динарэ (2,3-изалы,), кор-ректорхэм я дэГэныкъуэтъу Иуан Заирэ. КомпьютеркІэ газетым и тепльэр ящІащ ЩакІуэ Мадинэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, сурэ щ/Бицу Жаннэ.

Номерыр "Адыгэ псальэм" и компьютер БиатЪм щагьэхьэзыращ. Газетым Тэ тедзэн хуейш сыхьэт 20.00-м. Щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

ексыр 51531●Тираж 10.125 •Заказ №722

Урысей-беларусь (13Жыйгь) Беларусь льянкь академическэ театрым, Куналэ Янкы и изр эсыклым, или театрым, Куналэ Янкы и изр эсыклым, или театрым, Кунала Янкы и изр эсыклым, хума угонк, и изрежения, кума угонку и изрежения, кума угонку и израждения, кума израждения израждения, кума израждения ЯГЪЭПЭ ЖАХЭМ ящыщщ тхыдэ-публицис-тикэ цикл нэхъыфІхэм хабжа, «Россия» телеканалымкІэ къагъэлъэгъуа «Русские без России» документальнэ фильмыр зыгъэува-хэу Чавчавадзе Еленэ (Урысей щэнхабзэ фондым и вице-президент, Іуэкум и жэрдэм-щакіуэ икіи проектыр зейр), Демин Валерий (сценарийр зытхар). Огурная Галинэ (режиссерыр). Ермолин Юрий (киноопера-торыр). Шумаков Сергей («Россия» телека-налым и генеральнэ продюсерыр) сымэ.

Макъамэ телъыджэхэр Изранлым и Эйлат зыгъэнсжуніэ къа-лэ піыкіум шекіуэкіаш «Классика на

Саугъэтым и лауреатхэр

Зн ТуэхущГафэхэмкГэ 2008 гъэм къыхэжаныкГа щэнхабзэ лэжьакГуэхэм

Урысей Федерацэм и Правительства саугъэтыр иджыблагъэ иратыжащ.

ГЕРГИЕВВалерий зи пашэ Мариинскэ те-атрым фестивалым щигьэзэщІащ Мусоргский Модест и «Борис Годунов» оперэр, Про-кофьев Сергей и «Александр Невский» кантатэр, Рахманинов Сергей и Ещанэ концертыр, Малер Густав и Еянэ симфоние

Зэхуэзыхьэсар ИСТЕПАН Залинэщ.

